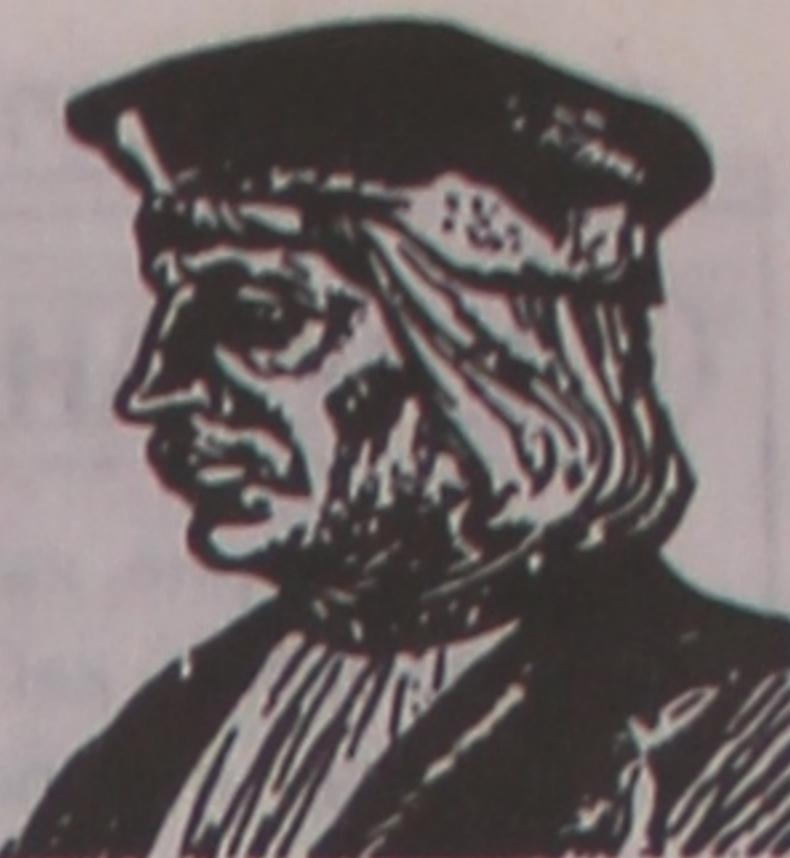

Гомельскі Універсітэт

№ 15 (897)

Аўторак, 17 кастрычніка 1995г.

Газета заснавана
у верасні 1969 годаВыходзіць два разы
у месяц

Цена дагаворная

СЕННЯ У НУМАРЫ:

- 1 ◆ Навіны апошніх дзён.
- 2 ◆ Уручаны сорасаўскія дыпломы.
- 3 ◆ Па проблемах аздадаўлення насельніцтва.
- 4 ◆ Юбілей вучонага-земляка. Адпачынак, які запамінаецца.
- 5 ◆ Застаецца ў нашай памяці. Вартавыя парадку.
- 6 ◆ Гомельшчына вачыма гасцей.
- 7 ◆ Да агляду талентаў.
- 8 ◆ Спартыўная хроніка.

У рэктараце

ПЕРААДОЛЬВАЦЬ УСЕ ЦЯЖКАСЦІ

Мінае дзень за днём, але наша эканамічнае і сацыяльнае становішча пакуль што не паляпшаецца. Яно яшчэ больш ускладняецца пры ўваходзе ў ацяпляльны сезон. Значна павялічыцца расход энергарэурсаў, на што спатрэбіца дадатковае фінансаванне. І не толькі на гэта. Цэны і затраты працягаюць расці па ўсіх пазіцыях. Усё гэта патрабуе ўмелага гаспадарання, выключнай ашчаднасці і адказнасці за стан спраў у кожным падраздзяленні. Менавіта ў такім накірунку ішла размова на рэктараце нашага універсітэта пры абмеркаванні пытання аб забеспечэнні неабходных умоў для арганізацыі вучэбнага працэсу.

З інфармацыяй выступіў прарэктар па вучэбна-выхаваўчай работе М.М.Воінаў. Ён узначальваў камісію, якая правярала санітарны стан вучэбных карпусоў, аудыторый, лабараторый, наяўнасць вучэбнага абсталявання і многае іншае. Прыводзіліся канкрэтныя факты, якія сведчаць аб істотных недахопах і ўпушчэннях. Гэта асабліва датычыць падрыхтоўкі да зімовага ўтрымання ўсіх універсітэцкіх памяшканняў. Патрэбна многае зрабіць для іх уцяплення, эканомнага расходавання электразнергіі, гарачай і халоднай вады.

Больш прадумана і рацыональна павінен выкарыстоўвацца аудыторны фонд. Неадкладнага вырашэння патрабуюць і іншыя пытанні, ад якіх залежыць якасць вучэбнага працэсу.

На пасяджэнні рэктарата першы прарэктар прафесар М.В.Селькін паведаміў аб выніках ліквідацыі студэнтамі акадэмічных запазычанасцей, аб плане набору першакурснікаў на будучы навучальны год.

ВІНШУЕМ!

Рэктарат, грамадскія арганізацыі універсітэта, дэканат, выкладчыкі, супрацоўнікі і студэнты фізічнага факультэта горача віншуюць кандыдатаў навук **ВЯХІРАВА Мікалая Іванавіча і КУДЗІНА Віктара Панцялеевіча** з кафедры радыёфізікі, **ЖУЛЬКОВА Віктара Іванавіча** з кафедры аўтаматызаваных сістэм апрацоўкі інфармацыі з выпадку прысвоення ім Атэстацийнай калегіяй Міністэрства адукацыі і навукі Рэспублікі Беларусь вучонага звання **ДАЦЭНТ**.

КАБІНЕТ МІНІСТРАЎ ВЫРАШЫЎ ДАПАМАГЧЫ АСПІРАНТАМ

У мэтах аказання фінансавай падтрымкі таленавітym маладым вучоным Кабінет Міністраў выдзеліў стыпендыі аспірантам у размеры пяці мінімальных заработкаў плат. Прысуджанца яны будуць па ўмовах адкрытага конкурсу. Ён аб'яўлены Міністэрствам адукацыі і навукі сумесна з Акадэміяй навук, а таксама пры ўдзеле рэспубліканскіх міністэрстваў і ведамстваў, занятых падрыхтоўкай аспірантаў.

Аднак атрыманне стыпендыі агаворана пэўнымі ўмовамі. Пры перамозе ў конкурсе для аспірантаў, якія вучацца ў аспірантуры пасля заканчэння ВНУ, стыпендыя вырасце з трох мінімальных зарплат да пяці, такім чынам, яна павышаецца для пераможцы на дзве мінімальныя зарплаты.

Для тых, хто вучыцца ў аспірантуры, але мае

ўжо стаж па спецыяльнасці, а таксама стыпендыю, размер якой перавышае пяць мінімальных зарплат, перамога ў конкурсе азначае прыбаўку ў тыя ж дзве мінімальныя зарплаты.

Усяго Кабінетам Міністраў выдзелена сто стыпендый. Для вызначэння кандыдатаў на іх у кожным ведамстве, занятым падрыхтоўкай аспірантаў, будуць створаны конкурсныя камісіі, у якіх волытныя эксперты ацэняць прадстаўленыя работы і назавуць пераможцаў.

Документы на конкурс прымаюцца да 1 лістапада, а сам ён працоўжыцца да канца бягучага года.

Вольга ШЧАДРЫНА,
Белінфарм.

АПОШНІ КРОК ДА ПАГАДНЕННЯ

Наш універсітэт наведала дэлегацыя Пізанскаага універсітэта з Італіі. Яе ўзначальваў прафесар Гаэтана Барлета, які сёлета ўжо быў у ГДУ і чытаў лекцыі для студэнтаў педагогічных спецыяльнасцей, якія спасцігаюць навыкі псіхолагаў.

У час новай сустрэчы абмяркоўваліся і ўзгадняліся найбольш прынцыпавыя дэталі рыхтуемага пагаднення аб супрацоўніцтве паміж дзвюмі вышэйшымі навучальными ўстановамі краін. Яно будзе падпісаны ў апошній дэкадзе кастрычніка, калі з адказнымі візітам у г.Пізу прыбудзе рэктар ГДУ прафесар Л.А.Шамяткоў.

УЗНАГАРОДЖАНЫ ГАНАРОВЫМІ ГРАМАТАМІ

За шматгадовую творчую навуковую, педагогічную і фізкультурна-спартыўную работу па падрыхтоўцы маладых спецыялістаў, актыўны ўдзел у грамадскім жыцці заслужаныя трэнеры Рэспублікі Беларусь, суддзя міжнароднай катэгорыі па баскетболу дацэнт кафедры тэорыі і методыкі фізічнай культуры Царыкаў Барыс Андрэевіч і старши выкладчык гэтай жа кафедры старши трэнер жаночай каманды па ручному мячу "Універсітэт" Крукоўскі Валерый Пятровіч узнагароджаны ганаровымі граматамі універсітэта.

За шматгадовую плённую навукова-педагагічную дзейнасць і падрыхтоўку маладых спецыялістаў, актыўны ўдзел у грамадскім жыцці загадчык кафедры матэматычных проблем кіравання доктар тэхнічных наук, прафесар **МАКСІМЕЙ Іван Васільевіч** узнагароджаны Ганаровай граматай універсітэта.

УРУЧАНЫ ДЫПЛОМЫ ЛАЎРЭАТАУ

Пасяджэнне, якое адбылося 3 кастрычніка ў кабінцы рэктара нашага універсітэта, было незвычайным і, можна сказаць, урачыстым. Адбылося ўручэнне дыпломаў пераможцам конкурсаў на атрыманне Сорасаўскіх грантаў. Для выканання ганаровай місіі ў ГДУ прыехалі акадэмік Л.У.Хатылёва, якая ўзначальвала Міжнародную Сорасаўскую праграму адукацыі ў галіне дакладных навук /ISSEP/ у Беларусі і выкананічы дырэктар гэтай праграмы А.А.Шуба.

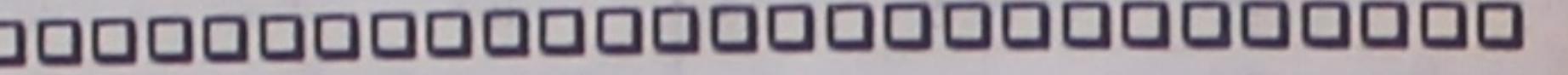
Аб іншых і выніках праведзеных конкурсаў падрабязна расказала Л.У.Хатылёва. Сёлета 30 вучоным Беларусі прысуджаны гранты "Сорасаўскі прафесар", 22 — "Сорасаўскі дацэнт" і 52 чалавекам — "Сорасаўскі аспірант". Сярод іх — 5 лаўрэатаў з ГДУ. Гэта даволі высокое дасягненне. У пацвярджэнне можна сказаць: пакуль што ні адзін вучоны з іншых

чатырох ВНУ Гомеля не стаў сорасаўскім дыпламантам.

Л.У.Хатылёва зазначыла, што зусім нідаўна з Вашынгтона былі прывезены ў Мінск дыпломы сорасаўскім лаўрэатам. Уручыночы дыплом "Сорасаўскі прафесар" рэктару універсітэта члену-карэспандэнту Акадэміі навук Беларусі Л.А.Шамяткову, яна падкрэсліла, што сярод матэматыкаў на атрыманне Сорасаўскіх грантаў быў самы высокі конкурс. Акадэмік з задавальненнем уручыла таксама дыпломы: "Сорасаўскі прафесар" — рэктару па навуковай работе універсітэта А.М.Сердзюкоў, Сорасаўскі дацэнт С.Ф.Каморнікаў, Сорасаўскі прафесар Л.А.Шамяткоў, Сораўскі аспірант Л.П.Аўдашковіч, Сорасаўскі дацэнт І.В.Семчанка.

На здымку (злева направа): Сорасаўскі прафесар А.М.Сердзюкоў, Сорасаўскі дацэнт С.Ф.Каморнікаў, Сорасаўскі прафесар Л.А.Шамяткоў, Сораўскі аспірант Л.П.Аўдашковіч, Сорасаўскі дацэнт І.В.Семчанка.

А.А.Шуба расказаў аб некаторых выніках конкурсу Міжнародны Сорасаўскі праграмы адукацыі сярод школ Беларусі. У ліку пераможцаў — гомельская СШ № 8 і № 56 і першы ліцэй г.Гомеля, якія ўдастоены Сорасаўскіх грамат і значных грашовых сродкаў для набыцця камп'ютэрнай тэхнікі.

Сёння нельга не прывесці некалькіх выкананняў уладальнікаў грантаў "Сорасаўскі прафесар".
Л.А.Шамяткоў: для сапраўднага вучонага любое матэрыяльнае заахвочванне мае другараднае значэнне. Тут пераважае маральны стымул, які натхнен яшчэ на больш плённую навукова-педагагічную дзеянасць.

А.М.Сердзюкоў: даўно стала відавочным, што найбольшіх поспехаў у сваёй дзеянасці дамагаючыя вучоныя, якія прыйшли добрую навуковую школу. Для мяне, як і для многіх іншых фізікаў Беларусі, гэта была шырока вядомая школа акадэміка Акадэміі навук нашай рэспублікі Ф.І.Фёдарава.

Прайшоўшы яе, дасягаю пастаўленых із самім цяпермагу парадавацца за сваіх вучняў. Адзін з іх — дэкан фізічнага факультета І.В.Семчанка, які стаў "Сорасаўскім дацэнтам". У маладога вучонага — добрая перспектыва, недастатковым сацыяльным забеспечэннем выкладчыкаў, супрацоўнікаў, аспірантаў і студэнтаў і іншых надбайніх проблемах.

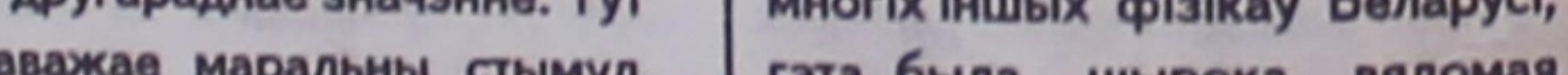
Т.І.Чобатава і У.Я.Курылаў сустрэліся таксама з членамі прафкома выкладчыкаў і супрацоўнікаў. Тут гаворка ішла таксама аб усім тым, што сёня найбольш непакоіць універсітэцкія колектывы.

Б.ВАЛОДЗІН.

Фота У.Чысціка.

Акадэмік Л.У.Хатылёва ўручыла Сорасаўскі дыплом аспіранту Л.П.Аўдашкову.

АБ ТЫМ, ШТО НАЙБОЛЬШ ХВАЛЮЕ

6-га кастрычніка наш універсітэт наведалі старшыня Беларускага рэспубліканскага камітэта прафсаюза работнікаў адукацыі і навукі Т.І.Чобатава і старшыня абласнога камітэта галіновага прафсаюза У.Я.Курылаў. Спачатку сустрэча адбылася ў рэктараце. Т.І.Чобатава горача павіншавала рэктара члена-карэспандэнта Акадэміі навук Беларусі Л.А.Шамяткова з прысуджэннем яму ганаровага гранта "Сорасаўскі прафесар" і ўручыла Леаніду Аляксандравічу кветкі. Ён усвою чаргусардчна павіншаваў і ўручыў кветкі У.Я.Курылаву з нагоды

юбілейнай даты ў жыцці Уладзіміра Якайлевіча.

Затым ішла зацікаўленая двухбаковая размова аб самым набалельм — крэзісным становішчам вышэйшай школы, адсутнасці яе далейшай перспектывы, недастатковым сацыяльным забеспечэннем выкладчыкаў, супрацоўнікаў, аспірантаў і студэнтаў і іншых надбайніх проблемах.

Т.І.Чобатава і У.Я.Курылаў сустрэліся таксама з членамі прафкома выкладчыкаў і супрацоўнікаў. Тут гаворка ішла таксама аб усім тым, што сёня найбольш непакоіць універсітэцкія колектывы.

Не сакрэт, што наша рэспубліка з'яўляецца зонай экалагічнага бедства. Фрабіці сваю чорную справу Чарнобыль, ёсьць і шмат іншых неспрыяльных фактараў у навакольнім асяроддзе. Ін-

жыць чалавеку ў гэтых умовах, як захаваць сваё здароўе, уберагчы ад хвароб сваіх дзяцей — гэта фонд беларускай нацыі? Гэтыя пытанні сёння хваляюць кожнага з нас.

ЯК ЗАХАВАЦЬ ЗДАРОЎЕ?

на гэта пытанне шукалі адказ
удзельнікі міжнародной
канферэнцыі

ны 4 даклады. З імі выступілі дацэнт з Гродзенскага дзяржуніверсітэта імя Я.Купалы В.А.Баркоў, спецыялісты фізічнай культуры пакуль што пасобку працуяць над існуючымі праблемамі, шукаючы шляхі і методы для карэзцылі псіхалагічнага стану людзей, што знаходзяцца падуплыўм стрэсу ад аварыі на ЧАЭС. Вось чаму паміж удзельнікамі канферэнцыі пры аблічаванні "за круглым столом" галоўных праблем, акрэсленых доктарам медыцынскіх навук, прафесарам, намеснікам дырэктора Усерасійскага НДІ фізічнай культуры Л.А.Калінінім, завязаліся гарачыя спрэчкі, а педагогамі, якія рыхтуюць спецыялістаў фізічнай культуры, выказваліся наставнікі падпрыемстваў, якія садзейнічаюць пераадоленню шкодных вынікаў ініцыяцыі тканак.

У дакладзе В.А.Баркоў, у прыватнасті, адзначала ся, што праведзеныя назіранні за вучнямі 12-13 гадоў у СШ г.Веткі, г.Гомеля і г.Гродна дазволілі зрабіць вывад: павышаны радыяцыіны фон адмоўна ўплывае на здароўе і фізічныя стан дзяцей, а рухальная актыўнасць надае іх арганізму ўласцівасці, якія садзейнічаюць пераадоленню шкодных вынікаў ініцыяцыі тканак.

Факты, якія сведчаць аб становічым уплыве ўмераных фізічных нагрузак на стан здароўя і дзяцей, і дарослых, якія жывуць у радыяцыйнай зоне, прыводзіліся і ў іншых дакладах і выступленнях на сесійных пасяджэннях.

Важна адзначыць, што канферэнцыя такога накірунку праводзілася ў Беларусі, упершыню, хадзіць з дня аварыі на ЧАЭС прайшло амаль 10 гадоў. За гэты час вучонымі, медыкамі сабраны значныя матэрыялі аб уплыве неспрыяльных фактараў на навакольнага асяроддзя; комплексныя канцроль фізічнага развіцця і стану здароўя насељніцтва рознага ўзросту ў зоне радыяцыйнага забруджання.

У першы дзень канферэнцыі, якую ўступным словам адкрыў першы прафесар практ. практ. М.В.Селькін, былі заслуха-

не ствараеца фонд рэкрэацыйна-аздараўленчых земляў, у людзей не фарміруеца патрэба ў актыўным ладзе жыцця, як гэта робіцца на Захадзе. Спрачкі і дыскусіі ў канчатковым выніку прывялі да аднадушнай думкі: трэба сустракацца сістэматычна і разам працаўць над існуючымі праблемамі, у далейшым плануеца актывнае супрацоўніцтва паміж ГДУ і Гомельскім медінститутам.

Сваймі ўражаннямі аб канферэнцыі я папрасіла падзяліцца загадчыка кафедры фізвыхавання нашага універсітэта, к.п.н., дацэнта В.А.Каляду:

-- Канферэнцыя дала штуршок узаемадзеянню спецыялістаў фізічнай культуры і спорту і медыцыны. Пастаўленыя пытанні адлюстроўвалі найбольш актуальныя праблемы жыццядзейнасці насељніцтва рознага ўзросту ў зоне Чарнобыля. З усіх дакладаў, якія, безумоўна, прынеслі карысць, хочацца адзначыць Л.А.Калініні, практ. практ. Усерасійскага НДІ фізічнай культуры (г.Масква), загадчыка кафедры ТМФК В.А.Баркоў (Гродзенскі дзяржуніверсітэт), У.М.Бартноўскага (Гомельскі медінститут), дацэнта В.А.Мядзведзева (ГДУ).

Адметна, што канферэнцыя такога накірунку з"яўляецца першай пасля аварыі на ЧАЭС. Найбольш дыскусійнымі былі пытанні комплекснага падыходу па ацэнцы ўзросту фізічнага здароўя і фізічнага стану дзяцей рознага ўзросту, пытанні "средовай политики" дзяржавы, фарміравання патрэбі да здаровага ладу жыцця, аздараўленчай фізічнай культуры ва ўмовах радиацый.

Т.ДУБЯК.

У першую нядзелю каstryчніка тыя, хто цікавіцца нашай спадчынай, шануе яе, сабраліся на свята, прымеркаванае да 140-годдзя з дня нараджэння Еўдакіма Раманава -- фалькларыста, этнографа, гісторыка, археолага. Гэты чалавек усё сваё свядомае жыццё прысвяціў служэнню народу, адстойваў годнасць беларусаў і іх права на самабытную нацыянальную культуру.

Цікавыя мерапрыемствы, прысвечаныя гэтаму чалавеку-падзвіжніку, праводзяцца на Гомельшчыне не ўпершыню. Так, у мінульым годзе адбылася канферэнцыя, у якой удзельнічалі навукоўцы з г.Мінска, ВНУ горада і вобласці, супрацоўнікі музеяў.

Е.Раманаў -- наш зямляк, нарадзіўся ў Навабеліцы. Таму сёлета гэта свята і

РАМАНАЎСКАЕ СВЯТА

праводзілася на тэрыторыі гэтага раёна ў кінатэатры "Mip". Яго ўступным словам аб жыцці і творчым шляху Еўдакіма Раманава адкрыў намеснік дэкана гісторыка-юрыдычнага факультэта, кандыдат гістарычных навук Г.А.Аляксейчанка. З паведамленнем пра Раманава-фалькларыста выступіла дацэнт кафедры беларускай літаратуры В.С.Новак. Вяла свята старшыня гародской рады Таварыства беларускай мовы В.А.Башлакова. Удзельнікам мерапрыемства былі прапанаваны таксама фрагменты беларускага вяселля ў выкананні членаў "Талакі", якую ўзнаўчыла С.Вінаградаў. Затым усіх гас-

цей і ўдзельнікаў свята запрасілі ў бібліятэку, дзе яе супрацоўнікамі была аформлена невялікая выстаўка пра жыццё і творчасць Е.Раманава, змаглі яны пачаставацца і смачнымі, апетытнымі дранікамі, гарачай гарбатай.

Старанна рыхталіся да гэтай падзеі і работнікі Гомельскага краязнаўчага музея, якія аформілі экспазіцыю беларускіх народных строяў і далі да яе падрабязныя каментары.

У свяце прымалі ўдзел выкладчыкі і студэнты гісторыка-юрыдычнага і філалагічнага факультэтаў ГДУ.

Т.НІКАЛАЕВА.

ІТАЛІЯ СТАЛА БОЛЬШ БЛІЗКАЙ

ТАМ АЗДАРАЎЛЯЛІСЯ НАШЫ ДЗЕЦІ

Ліпеня і жніўня. Аднак цяпер аб тых непараўненніх дзеци ўжо і не ўспамінаюць, настолькі моцнымі аказаліся ў іх уражанні ад адпачынку ў краіне ля берагоў Міжземнага мора. Большасць хлопчыкаў і дзяўчынок засталіся вельмі задаволенымі ўспамінамі, якімі аказалі ў італьянскіх сем'ях.

А нядына ў Гомель прыезджаў вялікая група італьянцаў з вострава Сардзінія, дзе адпачывалі наше дзеци. Яе ўзначальваў кіраўнік фонду, які адказвае ў мясцовай

мэрыі за аздараўленне дзеци з Беларусі. Яны прывезлі падарункі, пісъмы, відэакасеты хлопчыкам і дзяўчынкам ад іх былых гаспадаў. Многія з іх змаглі пабываць у гасцінях у сем'ях, пазнаёміліся бліжэй з бацькамі хлопчыкаў і дзяўчынок, якіх прымалі летам у сябе. Завядаліся больш цесныя контакты, дзякуючы якім многім дзеци і наступнае лета змогуць па запрашэннях італьянскіх сяброў зноў прыехаць да іх у гості.

Далёкая Італія становіцца ўсё больш блізкай для беларускай дзяятвы з чарнобыльскіх зон.

Т.НІКАЛАЕВА.

МОЖНА АДПАЧЫВАЦЬ СПАКОЙНА

Упэўнена, што многія заўважалі на дыскатах і вечерах, якія праводзяцца ў нашым універсітэце, рабяты у акуратных чорных касцюмах з карткамі-візіткамі на грудзях. Гэтыя рабяты - наше студэнты. Яны вырашылі дапамагчы нам з вами спакойна адпачываць у вольны ад вучобы час. Хутка ў рабята, якія арганізавалі в універсітэце спецыялізаваны студэнцкі атрад па ахове бяспекі, а проста -- службу бяспекі, будзе юбілей. Ім споўніцца

да А.В.Лысянкова і працавалі свае паслугі. Ён падтрымаў нас. Так і нарадзілася СБ пры культурным цэнтры ГДУ. Мы набралі каманду з 8-мі чалавек. Правялі пару прыкладаў, у нас атрымалася. Быў напісаны наш статут, на падставе якога мы сталі ажыццяўляць сваю дзейнасць.

-- Андрэй, перш за ўсё, скажы, каму прыйшла ў галаву думка стварыць такую службу?

-- Усё пачалося з юбілею СТЭМа ў мінульым годзе, калі студэнты факультэта фізічнай культуры не спрайвіліся з аховай парадку, і гэта давялося рабіць мне, Аляксандру Коцікаву і Марыне Шырынкінай. Тады нам з Сашам і прыйшла ў галаву такая думка. Пару вечараў пайшло на абмеркаванне гэтай ідэі, а потым мы пайшли

Гомельскі государственный университет им. Ф.Скарыны
**СПУЖБА
БЕЗОПАСНОСТИ**
тэл.: 009

-- I атрымалася так, што вы былі патрэбны...

(ЗАКАНЧЭННЕ НА 5 СТАР.)

Напярэдадні гэтай немалаважнай падзеі, а таксама адкрыцця новага культур-

Навуковыя канферэнцыі

ПА АКТУАЛЬНАЙ ПРАБЛЕМЕ

У Мінску на базе Беларускага дзяржаўнага тэхналагічнага універсітэта адбылася рэспубліканская навукова-тэхнічная канферэнцыя "Аўтаматычны кантроль і кіраванне вытворчымі працэсамі". Яе арганізаторамі сталі Міністэрства адукацыі і навукі, Беларускі дзяржаўны тэхналагічны універсітэт, канцэрн "Белхімнафтапрам".

Вучонымі Беларусі, Польшчы, Расіі і Украіны быў прачытаны 91 даклад у пяці рабочых секцыях канферэнцыі: аўтаматычны кантроль; аўтаматычнае і аўтаматызація кіраванне; матэматычныя методы ў тэорыі сістэм; мадэляванне аб'ектаў і сістэм кіравання; адукацыя і падрыхтоўка спецыялістаў у галіне аўтаматызацыі і тэхналагічных працэсаў.

ГДУ імя Ф.Скарыны быў прадстаўлены 8 дакладамі ў чатырох секцыях.

Галоўная задача канферэнцыі: "Інтэграцыя інтэлектуальнага патэнцыялу рэспублікі для решэння актуальных задач і ацэнкі наўковых і практичных дасягненняў у галіне аўтаматызацыі вытворчых працэсаў" была выканана.

В.СЕРАБРАКОЎ.

ПАМЯЦІ ПРАФЕСАРА

Ф.М.ХАРЫТАНОВІЧА

На біялагічным факультэце адбыўся пашыраны Савет, прысвечаны памяці прафесара Ф.М.Харытановіча (90-годдзю з дня яго нараджэння). Гэты чалавек усё жыццё аддаў служэнню науцы і падрыхтоўцы кадраў. Яго работы ў галіне лесавышчання, практикі лесаводства і сёння з "яўляюцца асноватворнымі. Ф.М.Харытановіч адносіўся да плеяды тых вучоных, якія прайшли цяжкі шлях станаўлення біялагічнай науکі і з

гонарам вытрымалі гэтыя выпрабаванні. Правядзенне дня памяці вучонага было значайнай падзеяй на факультэце для выкладчыкаў і студэнтаў. Усе мы адчулы непарыўную сувязь часоў. Запрошаны на Савет студэнты пачэрпнулі бяспечныя веды з успамінай сына і дачкі Ф.М.Харытановіча д.т.н. Энглена Фёдаравіча і дачэнта Наталлі Фёдаравны, якія прынялі ўдзел у гэтым мерапрыемстве. З вялікім задавальненнем былі выслушаны паведамленні загадчыка аддзела экалогії

Выступае дачка М.Ф.Харытановіча Наталля Фёдаравна.

Кожнае выступленне слухалі з вялікай увагай.

(ЗАКАНЧЭННЕ.
ПАЧАТАК НА 4 СТАР.)

-- Так, наш народ любіць весяліцца культурна. Але часам здараюцца зрывы і вось тады патрэбнымы. Наша задача -- назіраць за парадкам і забяспечваць спакойны адпачынак і бяспечнасць зносіны, нейтралізаць непрыемныя інцыдэнты, выпраўлявакаць парушальнікаў. І ўсё гэта, не прыбягаючы да сілы, а засноўваючыся психалагічным фактарам. Па водгуках студэнтаў, адпачываць стала спакайней.

-- Андрэй, ты сказаў: вы правадаўжваць парушальнікаў. Гэта добра, калі чалавек разумее мову, а сустракаюцца ж і такія, што дзейнічаюць па прымаўцы: "Ты яго ў дзвёры, а ён -- у вакно".

-- Так, сустракаюцца і такія, але трэба сказаць, што ў нас наладжаны цес-

ныя сувязі з міліцыяй, і мы ёй даставілі не аднаго кліента. Вось, напрыклад, такі выпадак: у "Дніфізікаў" праходзіў канцэрт і адзін мужчына, напішыўся практична да беспрытомнасці, спрабаваў вынесці магнітафон, з якім на канцэрце працавалі наше апаратары. Мы яго затрымалі, здалі з рук у руки міліцыянерам.

-- Ну а далей?

-- Далей быў суд, дзе я і яшчэ адзін чалавек з нашай каманды былі сведкамі. Шукальнік лёгкай нажывы атрымаў 3 гады з абавязковым прысягненнем да працы.

-- Андрэй, ты кажаш, што вы стараецца не прыбягаць да сілы і грубасці. Ці так гэта? І ці заўсёды ўдаецца?

-- Гэта сапрауды так, але гэта ўдаецца не заўсёды. Зразумей, калі стаіш калі дэвярэй 3-4 гадзіны і адштурхоўваеш натоўп, які жадае трапіць у залу без білета, слухаеш іх пагрозы аб tym, што табе не жыць, часам не вытрымліваюць самія жалезныя нервы. Але ў асноўным стараешся ветліва растлумачыць і ўжо tym больш не прымяняць сілу. Хаця ўсе рабяты здадзіліся каратэ і валодаюць прыёмамі барацьбы.

-- Планавае шмат, але галоўнае, чаго б мы жадалі, гэта афіцыйнага признання нас за універсітэц. Студэнты нас ужо призналі, а вось адміністрацыя... Гэта і было б лепшым падарункам да нашага дня нараджэння.

Леанід Палеев, Ігар Базыкін і яшчэ адзін чалавек, стажор, які будзе прыняты ў каманду на агульным сходзе, пасля таго, як адпрадуе з намі трывалы мерапрыемства, свайго рода выпрабавальны тэрмін.

-- Гэта сапрауды так,

і канешне, традыцыйнае пытанне: якія планы на будучай?

-- Планавае шмат, але галоўнае, чаго б мы жадалі, гэта афіцыйнага признання нас за універсітэц. Студэнты нас ужо призналі, а вось адміністрацыя... Гэта і было б лепшым падарункам да нашага дня нараджэння.

А.КАДОЛ,
студэнтка III курса
гісторыка-юрыдычнага
факультэта.

Вачыма замежных гасцей

Вясной бягучага года наш універсітэт наведалі дырэктар Беларускага інстытута науки і мастацтва ў ЗША доктар Вітаўт Кіпель і яго жонка -- наука супрацоўніца славянскага аддзела Нью-Йоркскай Публічнай бібліятэкі Зора Кіпель. На нашай зямлі ў іх адбылося шмат запамінальных сустэреч. Вялікае ўражанне ў гасцей з Амерыкі засталося і ад Другога Міжнароднага кангрэсу беларусістаў, які праходзіў 16-18 мая ў Мінску, і яны прымалі ў ім удзел у якасці дэлегатаў, выступілі з дакладамі на секцыі дыяспары беларусістаў блізкага і далёкага замежжа.

Дарэчы, доктар Вітаўт Кіпель выбраны віцэ-прэзідэнтам Міжнароднай асацыяцыі беларусістаў, а на заключным пленарным пасяджэнні кангрэсу яму быў уручены дыплом паўнапраўнага члена Міжнароднай Акадэміі Навук.

Пасля вяртання ў ЗША Зора Кіпель у газете беларусаў "Беларус", якая выдаецца ўжо 44-ы год, падзялілася сваімі ўражаннямі, якія глыбока кранулі яе сэрца пры наведванні Гомельшчыны і г. Крычава, дзе прашло яе дзяцінства.

Прапануемая чытачам публікацыя Зоры Кіпель перадрукоўваецца не ў арыгінале, а ў адпаведнасці з сучасным беларускім правапісам.

Сёлетні наш побыт у Беларусі быў з аднаго боку вельмі памысны і цікавы, а з другога -- поўны трывогі, роспачы і крываў. Трывогі за будучыню Беларусі, крываў і роспачы за свой народ. Але пра прыкры бок я пісаць не буду -- шмат ужо пераговорана і напісана, тым болей, што аб гэтым гаварыць і пісаць недастаткова -- трэба нешта рабіць, адрабляць.

Пашчасціла нам быць гасцімі Гомельскага універсітэта. Гаспадары нашыя, дырэктар Л.А. Шамятаў і прафесар Уладзімір Аніченка не толькі выдатна арганізавалі наш побыт у Гомелі, спатканне са студэнтамі і выкладчыкамі універсітэта, наведанне лабаратарый: скарынінскай, лінгвістычнай і краязнаўчай, але наладзілі і шэраг экспкурсій па Гомельшчыне.

Кантакты нашыя з Гомельскім універсітэтам пачаліся ўжо пару гадоў таму, калі універсітэт звярнуўся да Беларускага інстытута науки і мастацтва з запытам аб літаратуры пра Скарыйну, што выдавалася на Захадзе, для скарынінскай лабаратарыі-музея. Варта тут заўважыць, што гэта, бадай, самы вялікі збор Скарыйніны на цэлым свеце -- сабраныя там і кнігі, і артыкулы, і мастацкія творы, і музейныя экспанаты, якія тыхацца жыцця і дзеянісці першадрукара. Сапраўднай лабаратарыя патрэбна універсітэт, які носіць імя Скарыйні.

Аб Гомелі, прызнацца, веды мае быті вельмі сціплья. Бедала, што горад стary, адзін з最大的х у Беларусі, горад індустрыяльны, амаль цалкам знішчаны у другую сусветную вайну.

На прыемнае здзіўленне, Гомель, у часе нашай першай перадвечаровай экспкурсіі, выявіўся прыгожым гістарычным месцам над Сожам, поўным цікавых архітэктурных помнікаў.

Пачынала цімнечц, а нам усё не хацелася пакідаць гэты гістарычны прыемны куточок Гомеля.

Назоўтра падарожжа яшчэ далей на ўсход ад Гомеля, глыбей у гэтак званую "зону".

Перш-наперш у Ветку, у мясціну беларускіх стравераў. 10 гадоў таму

ПАДАРОЖЖА ПА ГОМЕЛЬШЧЫНЕ

заславаўся тут этнографічны музей, які да пэўнай ступені адлюстроўвае культуру старавераў ваколіцы. Музей гэты, пра які мы ужо шмат чуі, і прыцягнёг у нас у Ветку. Кіраўніца музея, спадарыня Нічаева, вельмі дасведчаны этнограф, паказала нам выключна прыгожы і рэдкія іконы старавераў у багатых кіётах, шытыя бісерам -- рамяство, якое вядома пераважна ў Веткаўскім рэгіёне. Расказала яна нам таксама пра семантыку ўзору ручніку мясцовых ткачых, дзе кожны ўзор нешта значыць, нешта апавядзе. Шмат часу яшчэ можна было б там правесці, але сорама было б і спрактыкованым ткачым.

Так не хацелася пакідаць гэтай цікавай гасціннай вёскі, што ляжыць на самай усходнім мяжы сёняшній Рэспублікі Беларусь. "Пагуляйце, пагуляйце", -- усё ўгаворвала нас Таццяна, але трэба было ехаць, бо ў Гомелі яшчэ запланаванае спатканне са студэнтамі.

Не было б поўным маё апавяданне, каб не ўспомніла хоць колькі словамі горад Крычав. Вяртаючыся з Гомеля назад у Мінск, наш уважлівы дбалы апякун сп. Аніченка быў ласкавы яшчэ зрабіць даволі вялікі круг і падкінуць нас у г. Крычав, дзе праходзілі некалькі маіх дзіцячых гадоў.

Заехалі з дарогі ў вёсачку -- кінутую, пустую, бязлюдную. Прайду, недзе удалечыні заўважылі сабаку, а пасля і чалавека -- мусіць, нейкая адважная, непахісная асона, што рашыла не пакідаць свайго. Хаткі забытая, апусцелая, а калі адной... цвіце яблынка.

У гэты прыгожы, цёплы травеніцкі дзень ніяк не хацелася думаць пра трагедыю, тым больш, што вонкава трагедыі гэтай і не заўважаецца -- мясцовыя людэі жывуць нібыта нормальным жыццём, неяк стараюцца ад яе адхінуща, забыцца, не ўспамінаць -- можа яно і міне.

Недалёка ад Неглюбкі, пры дарозе невялікі магільнік, яшчэ свежа ўшешаны ручнікамі пасля Радаўніцы.

А вось і Неглюбка -- вёска здаўна

славутая сваімі ручнікамі, дзе амаль у кожнай хаце жанчына -- ткачыха, мастакі свайго роду, вырабляе адменныя ручнікі пераборнага аднааковага ткацтва. Тут мы знайшлі і нашу ткачыху Таццяну Дзеранок, якая некалі, у 70-х гадах, з дыпломатамі са Злучаных Наций передала ручнік сваёй работы для беларусаў Амерыкі.

Майстэрства сваё старэйшыя жанчыны перадаюць маладзейшим і зусім маладым. Пры школе заславана ткацкая майстэрня, дзе школьніцы старэйших класаў ужо ткуць ручнікі, за якія не сорама было б там правесці, але спышаліся мы далей, у Неглюбку.

Так не хацелася пакідаць гэтай цікавай гасціннай вёскі, што ляжыць на самай усходнім мяжы сёняшній Рэспублікі Беларусь. "Пагуляйце, пагуляйце", -- усё ўгаворвала нас Таццяна, але трэба было ехаць, бо ў Гомелі яшчэ запланаванае спатканне са студэнтамі.

Не было б поўным маё апавяданне, каб не ўспомніла хоць колькі словамі горад Крычав. Вяртаючыся з Гомеля назад у Мінск, наш уважлівы дбалы апякун сп. Аніченка быў ласкавы яшчэ зрабіць даволі вялікі круг і падкінуць нас у г. Крычав, дзе праходзілі некалькі маіх дзіцячых гадоў.

Крычава майго дзяцінства я амаль не пазнала. Толькі як убачыла стары палац і рой, дзе я калісь 8-мі-9-ці-гадовым дзяўчонком лазіла з сябрамі, дык у памяці ўсё ўсплыло. Зноў прабегла я /адкуль энергія ўзялася/ на цянькі прац рой, знайшла хату, дзе некалі жылі, спаткала нават і цяперашняга спадара хаты, а тады блявага, 6-гадовага хлапчуга Лёньку, унука нашых былых гаспадароў, які, як я толькі сказала, што я Зора, адразу ж пазнаў мяне, і прывіталіся мы як старыя сябры -- зноў пабывала я дома.

ЗОРА КІПЕЛЬ.

Спонсар конкурсу - прафком студэнтаў ГДУ імя Ф. Скарыны

Агульнауніверсітэцкі конкурс "Ану, першакурснік!" 1995 г. праводзіцца з 15.00 у актавай зале ГДУ. Білеты на мерапрыемства будуть распаўсюджвацца праз культурны цэнтр ГДУ і культортага на факультэтах.

ПАЛАЖЕННЕ
аб правядзенні агульнауніверсітэцкага конкурсу "Ану, першакурснік!"
1995-96 навучальнаагода.

тага конкурсу сярод студэнтаў 1-га курса з'яўляецца "Ану, першакурснік!". У конкурсе прымаюць удзел толькі студэнты 1-га курса. Дапускаецца акампанемент з боку, а таксама ўздел не першакурснікай у парных выступленнях для цэласнасці і мастацкага ўзроўню нумара.

Працягласць выступлення кожнай групы -- не больш 40 мінут (з іх 5 мінут -- контрольных).

Час на падрыхтоўку перад выступленнем -- 5 мінут.

Конкурсныя праграммы павінны быць прадстаўлены для паказу 24 і 25 кастрычніка і 27 кастрычніка зацверджаны для ўзделу ў конкурсе.

Да 27 кастрычніка павінны быць прадстаўлены аддрукаваныя праграммы ў колькасці 10 экземпляраў.

У гэтым годзе калектывы рыхтуюць свае праграммы па абавязковай тэматыцы "АХ, ШТО ЗА ЦУД ГЭ-

Алла БРЕДІХІНА,
студентка заочнога факультета

Осенняя страничка

Октябрь вступил в свои права.

Раскину свой шатер,
Осинки робкой головы
Пылает, как костер,
А златокудрые березы
Роняют листья, точно слезы.

Печальных птиц прощальный крик
Доносится, как стон.
От ветра горбясь, как старик,
Теряет листья клен.

Так осень гордая всегда
Сыпну дождем, уходит,
Хоть молча плачет иногда,
Но уходить не хочет.

ТЫЯ КАЗКІ!.. Непасрэдна выбар жанру, у якім рыхтуеца праграма; самастойны. Праграма павінна быць змястоўнай, цікавай і разгорнутай па тэматыцы.

Праграма ацэнваецца па 15-бальнай сістэме.

Парадак выступленняў вызначаны па зваротнаму парадку занятых месцаў групамі першакурснікаў мінулага года.

Журы адзначыць лепшую аўтарскую работу, лепшых вядучых, выкананіе майстэрства.

Вынікі конкурсу і ўзнагароджанне прызамі з уручэннем пераходнага прыза адбудзеца пасля заканчэння конкурсу ў той жа вечар.

Праграмы ацэнваюцца журы ў складзе:

-- ЛЫСЯНКОЎ А.В. -- дырэктар культурнага цэнтра ГДУ.

-- ШЫРЫНКІНА М.Б. -- мастацкі кіраўнік.

-- КАЗЛОЎ М.А. -- кіраўнік народнай харовай капэлы "Дзяяніца".

-- ВАРОНІН Г.І. -- кіраўнік беларускага тэатра "Калі б..."

-- ЭЗБЕЕВА А.М. -- кіраўнік фальклорнага калектыву.

-- Прадстаўнік рэктара.

-- Прадстаўнік прафко- ма.

Палажэнне аб конкурсе прынята мастацкім саветам культурнага цэнтра ГДУ імя Ф. Скарыны 22 верасня 1995 года. Тэл. для даведак: 57-33-30.

"РАДЗІМІЧЫ" ЧАКАЮЦЬ ВАС

Аб'яўлецца дадатковы набор юнакоў у народны фальклорна-харэаграфічны ансамбль "Радзімічы".

Звяртацца штодзённа ў актавую залу універсітэта з 19.00.

КУЛЬТУРНЫ ЦЕНТР ГДУ.

Забрав все краски, все цветы,
Раздев деревья и кусты,
Собрав весь дождь в большую чашу,
Ушла, лишь грусть оставил нашу.

